

La formació dels mestres

Dll, 13/05/2013 per Josep Gallifa

[Universitas](#)

(Text publicat a la Revista de Blanquerna, n. 28)

Les demandes de formació dels mestres d'avui estan determinades per la necessitat de donar resposta col·lectiva als reptes més importants de les nostres societats del segle XXI. En resumim alguns:

En primer lloc ens trobem amb la necessitat de respondre a uns problemes ben immediats com són les elevades i insostenibles taxes de fracàs escolar, reflectides en els resultats poc desitjables del nostre sistema educatiu en estudis comparatius internacionals. Per respondre a aquest repte caldrà impulsar un major èmfasi en l'adquisició de competències bàsiques, sobretot les referides a la lectura i l'escriptura i les matemàtiques. No es pot, en aquest mateix sentit, oblidar l'atenció a la diversitat i la cura més especial als alumnes amb problemes d'aprenentatge en aquests processos escolars bàsics. És possible, des de l'escola, abordar adequadament aquest repte per el major coneixement dels diferents tipus de dèficits i trastorns. Per respondre adequadament a l'atenció que requereixen aquests alumnes caldrà intensificar la col·laboració dels mestres amb altres professionals: els logopedes, els psicòlegs de l'educació, els pedagogs o els psicopedagogs. La finalitat es treballar, ja des dels primers anys d'escolaritat, per prevenir un fracàs escolar que acaba manifestant-se més endavant.

Un segon grup de reptes per l'educació provenen dels canvis accelerats que es donen en la societat, per exemple els relacionats amb l'avenç de les tecnologies de la comunicació. Hem de tenir en compte que els nens i nenes d'avui pertanyen a generacions de nadius digitals. I les tecnologies de la comunicació tenen unes grans possibilitats educatives, poden facilitar la tasca del mestre i proporcionar situacions d'aprenentatge motivadores. Un altre dels reptes de les societats d'avui es deriven de la seva característica multicultural i multilingüe, amb el paper de l'anglès com a llengua de comunicació global. Al costat del domini de les dues llengües cooficials s'ha d'aprendre amb naturalitat la tercera llengua, l'anglès. Es tracta d'un repte pedagògic, donada aquí l'escassa presència social de l'anglès, que contrasta amb les necessitats professionals i personals de domini lingüístic. Així doncs, a més d'aprendre l'anglès, caldrà intensificar l'aprendre també en anglès altres matèries (metodologia AICLE), per contribuir a aquesta naturalitat d'una escola multilingüe.

S'acaben aquí els reptes? És això tot? No ho creiem pas. Hi ha un repte tal vegada de més recorregut que deriva d'un canvi de fons i que podríem denominar com el pas d'una modernitat "tecnocientífica" a una modernitat "humanista". Fa uns anys molts experts en educació, alguns d'ells importants, defensaven que l'escola només ha d'instruir. Això era molt coherent amb la cosmovisió d'aquesta sensibilitat tecnocientífica: ensenyament de continguts i procediments i pragmatisme en les formes d'actuar. Però és suficient avui instruir? Amb el canvi en la sensibilitat moderna que hem citat, hem de dir que no ho és, i que la instrucció ha d'anar acompanyada d'una educació de l'ésser de la persona, d'una educació integral; una educació de totes les dimensions de la persona, també les dimensions que poden passar més desapercebudes perquè tenen un dinamisme més inconscient com són l'esfera afectiva i emocional. L'ideal de persona d'avui s'assembla al de

l'humanisme renaixentista, una persona amb diferents facultats i que va realitzant el seu potencial.

Aquesta educació integral replanteja també el repte de l'educació de la dimensió espiritual i religiosa. L'objectiu no és nou però sí que ho és el repte de com abordar-lo d'acord amb les característiques del món d'avui. Aquesta esfera comporta tractar el que en l'educació clàssica es denominava com a educació de les virtuts. Així, al costat de la formació de l'intel·lecte i les emocions, hi ha d'haver també la formació de la voluntat i del caràcter, per un desenvolupament harmònic de totes les facultats humanes.

Aterrant en la formació dels mestres, ja Manjón a principis del segle XX, va dir que "quien educa a un niño o a treinta hace un bien; pero aún lo hace mucho mayor quien forma a un Maestro, esto es a un educador de cientos y miles de niños que han de pasar por su escuela". Tot un repte per Blanquerna, institució continuadora de l'escola de Magisteri del Sagrat Cor (fundada l'any 1948), i hereva del seu llegat de qualitat intel·lectual, de personalització, i de bon to en la formació de mestres de Catalunya.